

АКТУАЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

Спеціалісти економічного профілю на разі є одними із найбільш популярних у роботодавців. У їх запитих «на перших місцях, як і раніше, залишаються професії, пов'язані з економікою, правом, інформатикою: підприємець, бізнесмен, юрист, економіст, програміст, менеджер; цей перелік іноді називають «ідеальним віялом професій» – професії, які прямо або опосередковано передбачають зіткнення з реаліями інофонних культур у діловій комунікації [З~~О~~шибка! Источник ссылки не найден.:103].

Подолання протиріччя між новими вимогами до економістів та ригідністю, негнучкістю вищої освіти можливе через перегляд підходів до підготовки економістів, відходом від фрагментарного впливу у межах професійної освіти до комплексного, а також через втілення стимулів до навчання протягом всього життя. Зрілий і готовий до сучасної ситуації представник економічної професії повинен не лише володіти цілісним, непротивічливим та адекватним до вимог ринку уявленням про обрану ним професію, але й можливістю пристосування до нових соціально-культурних та економічних форм ділової взаємодії. Ділове спілкування передбачає вміння встановлювати та розвивати ділові контакти, що набуває пріоритетного значення у міжкультурному (міжособистісному та міжнародному) співробітництві, вміння обирати адекватний поведінковий сценарій, що передбачає не тільки володіння мовою, але й вміння розшифровувати та сприймати соціокультурний контекст комунікантів.

В процесі ділових контактів має місце професійне міжкультурне спілкування. В процесі міжкультурного професійного спілкування здійснюється обмін інформацією, встановлюються контакти. Професійне спілкування у тому числі і на іноземній мові є соціопсихологічною взаємодією як мінімум двох суб'єктів, що виконують професійні завдання за допомогою дії на інтелект, погляди, поведінку і емоції один одного [2:103]. Міжкультурна професійна комунікація є процесом безпосередньої професійної взаємодії ділових культур, яка здійснюється в рамках неспівпадаючих національних стереотипів мислення і поведінки. Співвідносити мовні засоби з нормами мовної поведінки неможливо без знань про реалії країни мови, що вивчається. Щоб досягти розуміння в міжкультурному спілкуванні фахівець повинен володіти знанням не тільки професійної картини світу, але і уміти встановлювати контакт, орієнтуватися на національно-специфічні риси свого партнера, співпереживати і розуміти співбесідника як представника певної соціальної групи. Таким чином, в процесі міжкультурного спілкування фахівця-економіста виникає проблема розуміння, яка може розглядатися як на лінгвістичному так і на соціокультурному рівні в контексті сприйняття партнера по комунікації.

Здійснення міжкультурної комунікації досягається за умови знання іноземної мови, картини світу, форм поведінки і урахуванні національно-культурної специфіки, за рахунок формування у комунікантів орієнтації на загальнолюдські цінності, спрямованості особи на ціннісно-раціональну

діяльність у сфері міжкультурної комунікації, що забезпечує розуміння єдності людства в результаті порівняльного вивчення загальнолюдської культурної спадщини і національних культур в їх історичному розвитку. Комунікація може відбутися тільки коли відчуття учасників допомагають зрозуміти цінності іншого народу, коли сенс створюється через довіру, щирість і бажання дізнатися один про одного [1]. Цим підкреслюється, що міжкультурна комунікація передбачає обов'язкове підвищення раніше всього рівня міжкультурної компетенції як обов'язкова умова досягнення позитивного результату в процесі міжкультурного спілкування в зростаючій інтеграції світової спільноти. Подібне розуміння спілкування надає міжкультурній компетенції особливе значення як компоненту загальної культури майбутнього фахівця і висуває на перший план проблеми її формування.

Навчання міжкультурній компетенції має за мету підвищити здатність студентів ефективно вирішувати міжнародні ділові завдання. Тому що, професіонал, успішний в своєму рідному, знайомому йому середовищі, необов'язково буде мати успішну діяльність в новому середовищі з відмінною культурою. Серед навичок, що складають компетенцію, виділяють наступні: спостереження, розпізнавання, порівняння та протиставлення, обговорення, висловлення своєї точки зору, з урахуванням думки інших.

Раніше вважалося, що сприймати культурні знання готові студенти з високим рівнем володіння мови. Але зараз міжкультурні знання є невід'ємною частиною вивчення мови, і важливі на всіх рівнях навчання, починаючи з початкового.

Міжкультурна компетенція органічно входить в область предметно-професійної компетенції, яка передбачає володіння основами іншомовного спілкування, елементами знайомства з проявами іншомовної культури, знання про світ і уміння використовувати їх в професії. Міжкультурні знання і дії є базою для формування професійної компетенції. Міжкультурна компетенція передбачає не лише оволодіння поняттям культури країни мови, що вивчається, але і постійне порівняння національного і інтернаціонального, загальнолюдського і індивідуального крізь призму культурно-понятійних зв'язків (І.Л.Бім, Н.Д.Гальська, З.Г.Муратова, М.В.Пономарев, В.В.Пономарева, С.В.Русанова, І.В.Харітонова). Це пов'язано з тим, що в процесі міжкультурного професійного спілкування необхідно враховувати етно- і соціокультурний тип свого партнера.

Посилання:

1. Корочкина Марина Григорьевна. Формирование межкультурной компетенции в техническом университете (Английский язык). Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / М.Г. Корочкина. – Таганрог, 2000 -21с.
2. Ломов Б.Ф. Общение как проблема общей психологии// Методолог. проблемы социальной психологии //Сб. ст. АН СССР. Ин-т психологии/отв. ред. Е.В.Шорохов-М: Наука 1975 с. 124-135.

3. Осадчая Г.И. Заметки о социологическом образовании в России: рефлексия новых требований общества. // Социол. исслед. – 2009. – № 2. – стр.102-108

Materialy VII Mezinarodni Vedecko-Prakticka Konference «Vedecky Pokrok Na Prelomu Tysyachlety-2011» Praha.Publishing House Education and Science s.r.o. 2011: Pedagogika Hudba a zivot– P. 72-74